మళ్ళీ రైలు తప్పిపోయింది

గొల్లపూడి మారుతీరావు

ఒకరాత్రి..!! విజయవాడ జంక్షన్‌లో జీవితంలో రెండోసారి రైలు తప్పిపోయిన రేషన్ గుమాస్తా 'చంద్రుడు' బతుకు మబ్బు తెరల్లో పారాడుతున్న కథ!

మధ్య మధ్య ఫ్లాష్ బాక్‌ల కలనేతతో కొంగ్రొత్త పద గుంభనలతో అల్లిన భావబంధుర మనోవైజ్ఞానిక నవల..!

రచనాకాలం: 1970

(గత సంచిక తరువాయి...)

9

అంతవరకూ రంగరాజు వైభవాన్నే చూశారు వలజా, కాంతయ్యగారూ. ఇప్పుడిక అంతవరకూ కనిపించని మరో కొత్త వ్యక్తిత్వం వారి కళ్ళముందు ఆవిష్కృతమయింది.

రంగరాజు వలజని చేపట్టదగినంత హోదా కలిగినవాడేమో కాని, ఇల్లరికం ఉండేంత అమాయికుడని కాంతయ్యగారనుకుంటే - అది పొరపాటే. అడవిలో అపురూపమయిన లేడి పిల్లను మచ్చిక చేసుకునే వేటగాడు - అడవిలో బ్రతకడానికే రాడు. లేడిపిల్లని మచ్చిక చేసుకుని తన్నుకుపోతాడు.

విశాఖపట్నంలో బాంబులు పడ్డ హడావిడి తీరిపోయాక ప్రజలు మళ్ళీ ఇళ్ళకు చేరుకుంటున్న రోజుల్లో - రంగరాజు విశాఖపట్నం వచ్చాడు మళ్ళీ. అప్పటికి కాంతయ్యగారి ఆరోగ్యం కుదుటపడ్డది. అందుకని రంగరాజు బయలుదేరడానికి ఇబ్బంది లేక పోయింది. అలా తరుచు విశాఖపట్నం వెళ్ళి వస్తూంటేవాడు తర్వాత్తర్వాత. ఓసారి వలజని తీసుకువెళ్ళి హార్బరు, బీచ్, ఉన్న నాలుగు వీధులూ తిప్పాడు. ఏరాడ కొండ, లోయతోట చూపించాడు. విశాఖపట్నమంతా తను కట్టించిన కోటలాగ గర్వంగా ఆమెను తిప్పాడు. వలజ చాలా సంతోషించింది. చాలా యోగ్యుడయిన భర్తని సంపాదించుకున్నందుకు మనసులో తనని తానే అభినందించుకుంది.

ఓ సారి రంగరాజు ఒంటరిగా విశాఖపట్నం నుంచి సిసలైన సిటీ మనిషిగా తిరిగి వచ్చాడు. జేబులో కోలసీసా, పీకవరకూ తాగిన స్కాచ్ విస్కీ వాసన చూసి, మొదట వలజ బెదిరిపోయింది. అంత మత్తులోనూ - ఆ అనుభవం తన భార్యకి కొత్తదేనన్న విషయం రంగరాజు మరిచిపోలేదు. తన బలహీనతల్లో కొన్ని ఆయువుపట్లని రంగరాజు చేతులో ఉంచుకున్నాడు. రాత్రంతా భార్యని పక్కన కూచోపెట్టుకుని, ఆధునిక జీవన సరళిలో విస్కీ ప్రాముఖ్యాన్ని గురించీ, తను బ్రతుకుతున్న సమాజంలో అది ఎలా ఏక్సెప్టెడ్ హాబిట్ గా చలామణీ అవుతున్నది వివరించి చెప్పాడు. ఆ *మత్తులో మనిషి మరింత హుషారెక్కుతాడు. ఆలోచనలు పదునెక్కుతాయి. మరీ ఎక్కువయితే నిద్రపోతాడు.* ఇదంతా ఆచరణద్వారా ఆమెకు నిరూపించి చూపాడు. వలజ అన్నిటినీ నాగరకతా లక్షణాలుగా అంగీకరించింది. ఆమె ప్రపంచంలో ఇలాంటి పానీయాలు తాగుతారు అన్నది కొత్త అలవాటు. ఇది ఆ ప్రాంతాలకు తన భర్తే

మొదటిసారిగా తీసుకురావడం ఒక ప్రత్యేకతగా భావించింది. కాంతయ్యగారు ఆ సంగతి పసిగట్టి - ఒకటి రెండు సార్లు వలజని హెచ్చరించబోతే - "నీకేం తెలీదు నాన్నా! ఆయన తిరిగే మనుష్యుల మధ్య ఆ అలవాట్లు తప్పవు. అయినా, ఒకర్ని బాధ పెట్టేదేముంది ఇందులో? ఆయన అంతస్తుకి అది ఉండాలి" అంది. ఈ విధంగా రంగరాజు అంతస్తుని విస్కీ మార్కు అంతస్తుగా గుర్తుపెట్టుకుంది. ఆ తర్వాత రంగరాజు మరెప్పుడూ కనుచాటు చేసి తాగలేదు. ఆ రోజుల్లోనే వేలుపిళ్ళై అనే పన్నెండేళ్ళ కుర్రాడిని మద్రాసునుంచి తెప్పించాడు. వాడు చాలా చురుకుపాలు, అయ్యకి ఎప్పుడు విస్కీ పొయ్యాలో, ఎప్పుడు సోడా ఇవ్వాలో, తాంబూలం అందించాలో - అన్నీ వాడికి తెలుసు. రంగరాజు ఆదాయంలో సగం ఎప్పుడూ వాడి జేబులోనే ఉండేది. కాలిదగ్గర కుక్కలాగ - నమ్మకంగా అయ్యగారిని అంటిపెట్టుకుని బ్రతికేవాడు వేలుపిళ్ళై.

తన బలహీనతల్ని భార్య అంగీకరించాక, భార్యద్వారా కాంతయ్యగారి నోరుకూడా దాదాపు మూసేశాక తన ఉద్యమాన్ని ప్రాతిపదికగా పంపిణీ సంస్థలో ఉద్యోగం మానుకుని గ్రామంలోనే మకాం పెట్టేసాడు రంగరాజు. విశాఖపట్నంలో తన స్థానంలో ప్రకాశరావు అనే యువకుడిని ఉద్యోగంలో వేయించాడు. ఒకసారి విశాఖపట్నం నుంచి వస్తున్నప్పుడు అనకాపల్లిలో అప్పలాజుగారనే కోమటితో స్నేహం కలిపింది. ఆయన పెద్ద వ్యాపారి. శరీరమూ, వయసూ ఆదాయమూ - అన్నీ ఎక్కువే. అయినా, కోరికలు తీరకముందే అన్నీ పెరిగి - తీరే అవకాశం లేక, గిడస బారిపోయిన జీవితం ఆయనది. ఆయనకి సినిమా ప్రపంచమంతటే పెద్ద వ్యామోహం. సినిమా మనుషులంటే సాక్షాత్తూ దేవతలనే ఆయన ఉద్దేశం. ఆయనకీ, రంగరాజుకీ స్నేహం కలిసింది. ఒకరోజు రంగరాజుని అనకాపల్లిలో ఉంచేసి సమస్త ఉపచారాలూ చేయించి, ఘనంగా ఆతిధ్యం ఇచ్చి, అన్నిటితోపాటు లాంఛనంగా తన సాని దగ్గరికి తీసుకువెళ్ళాడు. సాని పేరు లక్ష్మణస్వామి, కదిలితే గజగజలాడే గజ్జెల పట్టెడ, సన్నటి మెడలో వెడల్పాటి జిగినీ, చంద్రహారాలు, కంటే, ఆరు అంగుళాలు వెడల్పు వడ్డాణం, అడ్డబాస, రూపాయంత బొట్టు, కస్తూరి వేసిన కమ్మటి తాంబూలం వాసన - నిలువెత్తు మనిషి లక్ష్మణస్వామి. నడిస్తే గజ్జెల గుర్రంలాగే ఉండేది.

చెట్టిగారి ఆతిధ్యంతో పరిచయమయిన లక్ష్మణ స్వామి దగ్గర అతిధిగా మరి మూడు రాత్రిళ్ళు ఉండిపోయాడు రంగరాజు. లక్ష్మణ స్వామికి సినిమా వ్యామోహమూ లేదు సినిమా మనుషులంటే వ్యామోహమూ లేదు. ఆ మాటకి వస్తే - కలకత్తాలో తెలుగు సినిమాలు తీసే సినిమాల్లో చాలామంది అనకాపల్లికి కారుల్లో వచ్చి తన దగ్గర ఉండి వెళ్ళినవాళ్ళే. ఆ మోజు లేకపోవడమనే తిరస్కారం ముచ్చటగా కనిపించింది రంగరాజుకి. *ఆడదాని తిరస్కారంలోనే మగవాడి వీక్ పాయింట్ ఉంది.*

ఆ హుషారులోనే ఓ సారి కొత్త చిత్రాన్ని గ్రామంలో వేయిస్తూ, చిత్రప్రచారనికి లక్ష్మణస్వామి చేత మేజువాణి పెట్టించాడు. రెండు రోజులు తన ఇంట్లోనే ఉంచుకుని ఆతిధ్యం ఇచ్చి పంపాడు.

ఆమెను చూసి సినిమా తారలంతా ఇంత నిండుగా, విశాలంగా ఉంటారని ఊహించుకుంది వలజ. కాని ఆమెకు ఆశ్చర్యం కలిగించినదల్లా లక్ష్మణస్వామి తాగకపోవడం - వాళ్ళు తాగుతారని - ఆ హంగు ఆడవాళ్ళకీ ఉందని విందికాని, లక్ష్మణ స్వామికీ తాగుడికీ చుక్కెదురు. ఆ విషయంలో రంగరాజు జాగ్రత్తపడ్డాడు.

వలజ లక్ష్మణస్వామిని మర్యాద చేస్తూ "తాగుతావా? మా ఇంట్లో మంచి మంచి సీసాలున్నాయి," అంటే -

"ఆడవాళ్ళు తాగడమేమిటి? ఛీ" అంది లక్ష్మణస్వామి. అంతే కాదు, దానికి దైవభక్తి ఎక్కువ. ప్రతీ సాయంకాలం ఓ అరగంటసేపు ఆంజనేయస్వామికి పూజ చేస్తుంది. వలజకి ఇవన్నీ చాలా చిత్రమయిన అలవాట్లుగా కనిపించాయి.

ఏమైతేనేం? పల్లెటూళ్ళో, మామిడి తోపులో ప్రశాంతంగా బ్రతికే అమ్మాయిని - నాగరికత పేర, హోదాల పేరా, అదనపు సంస్కారం పేరా - 'డీ మోరలైజు' చేశాడు రంగరాజు. వారానికి రెండు మూడుసార్లయినా అనకాపల్లి వెళ్ళిరావడం అలవాటు చేసుకున్నాడు.

హఠాత్తుగా కాంతయ్యగారి వ్యాపారానికి దెబ్బ తగిలే సూచనలు కనిపించాయి. అక్కడికి నాలుగు మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న పెద్ద మంతెన వీర్రాజుగారు బయస్కోపు కట్టించే ప్రయత్నంలో పడ్డారు. మామూలుగా అయితే - రంగరాజు పంపిణీదారులనో, లైసెన్సులలోనో బిగించి, ఆ పని జరగకుండా చేసి ఉండును. కాని ఇప్పుడు తాము బ్రతికే ప్రపంచం వేరు. అందుకని వీర్రాజుగారు విజయదశమికి కొత్తబొమ్మ వేస్తున్నట్టు ప్రకటించేసరికి అందరితోపాటు రంగరాజూ ఆశ్చర్యపోక తప్పలేదు. అదీగాక, రంగరాజు చేపట్టాక డబ్బు వసూళ్ళు ఇబ్బందిలో పడి బొమ్మలు ఇవ్వడానికి విముఖత చూపుతున్నారు పంపిణీదారులు. కాంచనమాల బొమ్మలు, మంగరాజుగారి బొమ్మలు - అన్నీ వీర్రాజుగారి హాల్లోనే పడ్డాయి. బళ్ళు కట్టించుకుని జనం అటు విరగపడ్డారు. క్రమంగా, కాంతయ్యగారి హాలు ఆదాయం పడిపోయింది. టిక్కెట్లు ద్వారా వచ్చిన డబ్బు దాదాపు సీసాలకే సరిపోతూంది. అప్పులు పెరిగాయి. *సరిగ్గా పోషించినంతవరకే సినిమా హాలు తిండిపెడుతుంది. లేకపోతే తినేస్తుంది,* ఇదివరకులాగా అన్నీ చక్కబెట్టుకునే స్తోమతుపోయింది కాంతయ్యగారికి. అల్లుడి అలవాట్లు, వాటికి వలజ మద్దతు ఆయన్ని మరీ క్రుంగదీశాయి. ఆ శీతాకాలం ఆయనకి మరీ గడ్డుదయిపోయింది. ఉబ్బసంతో మళ్ళీ మంచమెక్కారు.

ముక్కోటి ఏకాదశినాడు కాంతయ్యగారు కన్ను మూస్తారనగా ముందురోజు - ఆయన చేజేతులా నిర్మించి పెంచిన సినిమా హాలు ఎత్తేయడం, దాని స్థానే రైసుమిల్లు కాంట్రాక్టుకి ఇవ్వడం కళ్ళారా చూశారు. ఆ తర్వాత మరి ఇరవై గంటలు బ్రతికారాయన. మొగుణ్ణి అదుపులో పెట్టుకోగలిగితే - ఆ రైసు మిల్లు అద్దెతోనయినా సుఖంగా గడుస్తుందని కూతురికి నచ్చచెపుతూనే అర్ధరాత్రి కన్నుమూశారు.

కాంతయ్యగారు చచ్చిపోయిన మర్నాడంతా రంగరాజు స్పృహలో లేడు. శవాన్ని తీసుకు వెళ్ళడానికి, తక్కిన క్రియలు చెయ్యడానికి ఉన్న ఒక్క అల్లుడు అందిరాకపోయేసరికి, అంతా ఏం చెయ్యాలో అర్ధంకాక ఆగిపోయారు. ఎవరో ఒకరు ఆ పని ముగించాలి కనక - వలజ బ్రతిమాలి చంద్రుడిచేత ఆ కాండ కాస్తా అయిందనిపించింది. ఆ మర్నాడెప్పుడో రంగరాజుకి తెలివొచ్చి, మామగారు పోయాడని విని విస్కీ సాక్షిగా విలపించాడు.

వలజకి జీవితంలోని చేదునిజాలు అప్పుడూ అర్ధంకాలేదు. రంగరాజంటే అసహ్యం కలగలేదు. రంగరాజుకి స్పృహ లేని సమయంలో - వీలుకాని సమయం చూసుకుని నాన్న చచ్చిపోయినందుకు నొచ్చుకుంది.

చిన్నప్పటినుంచీ కాంతయ్యగారు వలజని ముద్దుచేసి - దేన్నయినా శాసించి పుచ్చుకోవడమే నేర్పారు కానీ, ప్రేమని ఇచ్చుకోవడం నేర్పలేదు. ఇప్పుడు ఈ చివరి క్షణాల్లో ఆయనకి వలజ కన్నీళ్ళు కూడా లభించలేదు. అది ఆమె తప్పుకాదు. ఆమెకి కన్నీరు పెట్టుకోవడం చాతకాదు.

కాంతయ్యగారు పోయాక రంగరాజు ఉద్యమంలో రెండవ మజిలీ ప్రారంభమయింది. ఆ తర్వాత కార్యక్రమం బహుస్వల్పం. ఆ గ్రామంలో కాంతయ్యగారికి ఉన్న చిల్లర మల్లర ఆస్తిపాస్తులన్నింటికీ ధరకట్టించి, అమ్మి అప్పులు పోను మిగతా డబ్బు మూట కట్టుకుని మద్రాసు ప్రయాణం కట్టాడు భార్యతో సహా.

ఉన్న ఊరునీ, ముఖ్యంగా ఆ మామిడితోపునీ, అందులో పాకనీ, గుర్రబ్బగ్గీని, సినిమా హాలునీ, చంద్రుడినీ - ఆ జ్ఞాపకాలనీ వదులుకోవాలంటే దిగులువేసింది వలజకి. కాని, తాను ఎన్నడూ చూడని మరో కొత్త ప్రపంచం అక్కడ మద్రాసులో - వేచి ఉంది. అది ఎంతో గొప్పగా అపూర్వంగా ఉంటుందని నమ్మించాడు రంగరాజు. అక్కడ వీలయితే సినిమా తీసే ప్రయత్నం చెయ్యవచ్చునన్నాడు. జ్ఞాపకాల తీపికంటే, ఆశయాల తీపి ఎక్కువయి - బయలుదేరడానికి ఉరకలు వేసింది వలజ. వెళ్ళేటప్పుడు కాదంటున్నా వినకుండా - ఏభై రూపాయలు చంద్రుడి జేబులో పెట్టింది. అప్పుడప్పుడు ఉత్తరాలు వ్రాయమని పదే పదే చెప్పింది.

రంగరాజు ఓ డొక్కు కారు సంపాదించి అందులో ఆమెనీ, వెళ్ళగలిగినన్ని సామాన్లనీ ఎక్కించాడు. మిగతా సామాన్లు వేలుపిళ్ళేని వెనక రమ్మన్నాడు.

ఆ డొక్కు కారులో - తెలియని భవిష్యత్తులోకి ప్రయాణం ప్రారంభించింది వలజ - తెలిసిన వర్తమానాన్నీ, చంద్రుడినీ, పెరిగిన గ్రామాన్నీ వదులుకుంటూ.

చంద్రుడు జీవితంలో ఎన్నోసార్లు కన్నీరు కార్చలేదు. కాని కార్చిన తక్కువ సందర్భాలలో అది మొదటిది.

10

ఎనుబోతులాంటి పోర్టర్ని వెంటబెట్టుకుని మేడమెట్లు దిగి వచ్చింది వలజ. వదులుగా ఎర్రటి క్రేప్ చీరకట్టుకుని, మీద ఎర్రటి అద్దాలు తాపించిన శాలువ కప్పుకుంది. సెకండ్ క్లాస్ వెయిటింగ్ రూం పక్కన చక్రాల బండిలో నిద్రలాంటి మగతతో ఉన్న తులసిని అతి సుతారంగా తట్టి లేపింది.

"మిమ్మల్ని చాంద్ కొట్టాడట?" అంటూ.

ఎనుబోతులాంటి పోర్టరు హిగ్గిన్ బాదమ్స్ స్టాలు తలుపు చాటుకి వత్తిగిలాడు.

బిత్తరపోయి పిచ్చి చూపులు చూసింది తులసి. అప్పుడే నిద్ర నుంచి తేరుకుని. "నా పేరు వలజ. మీ ఆయనా నేనూ చిన్నప్పటినుంచీ ఒక చోటే పెరిగాం. మీ ఆయన్ని ఆ రోజుల్లో నన్ను పెళ్ళిచేసుకోమని ఒకటే వేధించేదాన్ని. చేసుకోనన్నాడు. చేసుకుని మిమ్మల్ని కొట్టినట్టు నన్ను కొట్టివుంటే - ఎదురు దెబ్బ తీసేదాన్ని. మీలాంటి అమాయకురాల్ని ఆ ఫూల్ ఎలా కొట్టాడసలు?" అంది గుక్క తిప్పకుండా. అధికారానికి అలవాటుపడ్డ గొంతులో అభిమానం. ఆప్యాయత నప్పటంలేదు.

"ఆయన నన్ను కొట్టలేదు," అంది తులసి చక్రంలో పడిన చెయ్యిని అరచేత్తో నొక్కుకుంటూ.

"మీ పేరు?"

"తులసి?"

"మిమ్మల్ని నేను రెండు గంటలక్రితమే కలుసుకోవలసింది. నేను కలుస్తానంటే మీ ఆయనే వద్దన్నాడు. మీ ఆయన మొదటి నుంచీ వట్టి పెంకి ఘటం! ఎలా కాపురం చేస్తున్నారో అలాంటివాడితో!" తులసి ఆమె మాటల ధోరణికి ఆశ్చర్యపడిపోయింది. నోటమాట రాక.

"నీరసంగా ఉన్నారు. రాత్రి భోజనం చెయ్యలేదా?" అంది వలజ.

"లేదండీ నేనెప్పుడూ రాత్రి భోజనం చెయ్యను."

"డబ్బున్న వాళ్ళూ - నాలాగ శరీరం ఉన్నవాళ్ళూ ఉపవాసం చెయ్యాలి. మీకేం? నాజూకుగా చిలకలాగా ఉన్నారు. ఉండండి. పళ్ళు తెప్పిస్తాను."

వద్దనడానికి తులసికి అవకాశం ఇవ్వలేదు వలజ. ఎనుబోతుని పిలిచి - గది తాళం ఇచ్చి - ఏపిల్ పళ్ళు తీసుకురమ్మంది. వాడు తాళాలు పుచ్చుకుని పరిగెత్తాడు - శరీరం ఊపుకుంటూ.

ఎగ్జిబిషనులో రబ్బరు బొమ్మని చూసినట్టూ - ఆప్యాయంగా తులసిని నఖశిఖపర్యంతం గమనించింది వలజ.

"మీరెంత అందంగా ఉన్నారో!" అంది అనుకోకుండా.

తులసి ఆ మాటకి సిగ్గుపడిపోయింది. ఆ మాటలు తన నోటంట రావలసిందనుకుంది వలజను చూస్తూ

"నాకు కాళ్ళు లేవు" అంది అప్రయత్నంగా.

"ఉండి మేం మాత్రం నడవగలుగుతున్నామా? అందమయిన వస్తువుకి చలనం ఉండకూడదు," అంది - ఆకుపచ్చటి ఖద్దరు రవికె అంచును పరికిస్తూ మళ్ళీ-

"కాళ్ళెందుకు లేవు? చాందేనా కారణం?" - అంది వలజ.

(కొనసాగింపు వచ్చేసంచికలో)

ఈ నవల క్రిందటి భాగం ఇంకా చదవలేదా..? లేక మళ్ళీ ఒకసారి చదువుదామనుకుంటున్నారా? వెంటనే కౌముది గ్రంథాలయాన్ని సందర్శించండి..

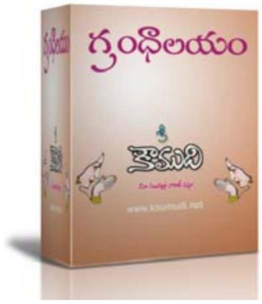

Click here to go to KOUMUDI Library